

Munkahelyteremtés állami támogatással

POMOGYI FANNI,
a GKI Zrt.
gyakornoka

Az üzleti beruházásokon belül az elmúlt években jelentősen emelkedett az egyedi kormánydöntésű (EKD) beruházási támogatások nagysága, valamint a támogatások összegének az ígért beruházásokhoz és a vállalt új foglalkoztatottakhoz viszonyított aránya. 2004 és 2013 között a támogatások éves megítélt összege általában jóval évi 30 milliárd forint alatt maradt, ám 2014-ben meghaladta a 40, 2016-ban pedig már a 60 milliárd forintot. Idén az első nyolc hónapban 36,3 milliárd forint támogatásról született döntés.

A támogatást elnyerő beruházások száma 2012-ig csökkenő trendet mutatott, de azóta egyértelmű a növekedés. Míg 2006 és 2010 között egy új munkahely létesítésére átlagosan 4 millió, addig 2015-16-ban ennek háromszorosa, átlagosan 12 millió forint jutott. A támogatott beruházások összegének 2008 és 2013 között mintegy az 5 százalékát finanszírozták támogatásból, ez 2015-16-ra 20 százalék körülire ugrott.

Az utóbbi években a hazai cégek támogatása egyre nagyobb szerepet kap. 2004-13-ban elenyésző számban voltak hazai vállalatok a támogatottak között, 2014-től a szerepük nőni kezdett. A közelmúltban a támogatott beruházásoknak már átlagosan 30 százalékát magyar tulajdonú cégek valósították meg, ami a német és az amerikai háttérű vállalatok részesedésének felel meg.

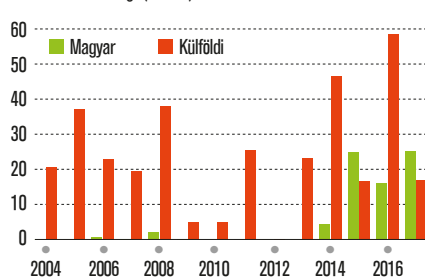
Az elmúlt tizenkét évben az egy beruházásra jutó új munkahelyek száma a kiugró esetektől eltekintve 300-500 körüli volt; az utóbbi esztendőben inkább az alsó határnál maradván. Kiemelkedett az Audi győri fejlesztése 2011-ben

(1800 fő), vagy az IT Services beruházása 2007-ben (a budapesti és a debreceni szolgáltató központ együttesen 1977 embernek adott munkát). A magyar vállalatok által teremtett munkahelyek száma az átlagnál sokkal alacsonyabb, 150-200 körüli. Idén a jelek szerint ez a különbség csökken, az első nyolc hónapban egy beruházásra átlagosan 175 új állás jut, ezen belül 169 a magyar tulajdonú vállalkozásoknál.

Míg a támogatott beruházások és a tervezett új munkahelyek száma 2015-16-ban alacsonyabb volt, mint 2014-ben, addig a támogatásra szánt összeg

AZ ODAÍTÉLT TÁMOGATÁSOK ÖSSZÉRTÉKE |

2004. ▶ 2017. aug. (Mrd Ft)

Forrás: GKI Zrt., VG-grafika

jóval kisebb mértékben esett vissza. Ezt a két évet a szokatlanul drága munkahelyek jellemzik. A támogatott vállalatok egy új dolgozó felvételéhez hozzávetőleg 10 millió forintot kaptak, ezen belül a magyar háttérű vállalatok átlagosan 15 millió forintot. 2017 első nyolc napjában az egy munkahelyre eső támogatási összeg 9,3 millió forint volt, ami alig kisebb az egy évvel korábrinál. Ennek alapján úgy tűnik, hogy az egyébként súlyos munkaerőhiánnyal küzdő ország indokolatlanul kedvező körü-

ményeket teremt az új munkahelyek létrehozására.

Ráadásul a támogatási rendszer egyre nagylelkűbb. Míg 2008-ban az EKD-ban részesült beruházások értékének átlagosan 3,6 százalékát állta az állam, ez az arány 2014-re 7,4 százalékra, 2015-re pedig a háromszorosára, 23,5 százalékra emelkedett. A 2015-ös ugrás elsősorban annak a következménye, hogy ebben az évben két olyan beruházás is volt, amelynek csaknem felét állami támogatásból finanszírozták (a Bérés Gyógyszergyár Zrt. szolnoki fejlesztéséit 49,3 százalékban, a Graboplast Padlógyártó Zrt. új gyárat pedig 48,6 százalékban).

Az EKD-projektek 5 százaléka sem irányul K+F tevékenységre. Ezeknél gyakoribb a regionális szolgáltató és elemzőközpontok, call centerek, illetve valamilyen jogi, üzleti, IT-s vagy pénzügyi szolgáltatás kiépítésének segítése: a támogatások 15 százaléka került ide. A fennmaradó 80 százalék új üzemek, telephelyek, gyárak építésére, egyéb kapacitásbővítő beruházásokra irányul.

A vizsgált mintegy tizenhárom évben az összes támogatás 85,8 százaléka, 278 milliárd forint a feldolgozóiparban landolt, s itt létesült a legtöbb új munkahely is (a feldolgozóipari vállalatok összesen közel 42 ezer dolgozó felvételére tettek ígéretet). Ezen belül a közúti járművek gyártásának területén munkálkodó cégek valósították meg a támogatást elnyerő beruházások több mint egynegyedét (27%). Őket követik a számítógépek, elektronikai vagy optikai termékek gyártásával foglalkozó vállalkozások (14%), megelőzve a gumi- és műanyag termékeket előállító (12%),

valamint a gyógyszergyártó vállalatokat is (8%). A szakmai, tudományos vagy műszaki tevékenység területére sorolt gazdálkodókhoz a támogatások 7,7 százaléka, az infokommunikációs tevékenységekre 2,3 százalék jutott. Ugyanakkor az egy munkahelyre jutó átlagos támogatás nagysága szempontjából e két utóbbi szektor hátul foglal helyet. Ennek alapján – bár nyilvánvalóan nem ez az egyetlen fontos szempont, s nemcsak a munkahelyek mennyisége, hanem minősége is lényeges – a regionális és globális szolgáltató központok, SSC-k hazánkba csábítása jóval gazdaságosabb lenne, mint a feldolgozóipar álláshelyeinek bővítése.

Arról, hogy a komoly állami támogatásért megígért munkahelyek milyen hatással voltak az adott település, illetve régió munkaerőpiacára (a multiplikátorhatást is beleértve), a szigorú nyomon követés hiányában nincsenek megbízható információk. Ám nemegyszer előfordult, hogy amíg a cég a vállalt munkahelyeket létrehozta, addig párhuzamosan más munkakörökből több dolgozóját elbocsátotta, vagy még a beruházás elkészülte előtt csődöt jelentett. A mostani munkaerőhiányos környezetben különösen vitatható az EKD – ráadásul fajlagosan mind nagyobb támogatással járó – alkalmazása. A támogatások bővülése azonban nyilvánvalóan szoros összefüggésben van a sajátos magyar üzleti környezettel. A befektetési környezet romlása miatt ugyanis egyrészt a külföldi befektetők jelentősebb kompenzációt igényelnek, másrészt e rendszer a preferált, kormányközeli magyar cégek esetenként kiugróan nagy segítségét eredményezheti.